

תלמוד ישראלי

הדף היומי לילדים

סדר מועד | מסכת מגילה, דף ז' י"ג
פרשת שמות | ט"ו - כ"א בטבת (25-19 לדצמבר)

מז התלמוד

סדר מועד,
מסכת מגילה, דף ז'

אמר רבינא: היינו דאמרי אינשי: טבא חדא
פילפלתא הריפתא ממולי צני קרי

טבא - טוב | צני - סל
קרי - דלעות

6

הסבר: רבינא הביא אמרה ידועה, לפיה טוב פלפל חריף אחד מסל מלא דלעות, כלומר עדיף פירוש אחד מחודד מהרבה פירושים לא מוצלחים.

על המבה

רמת הגולן

רמת הגולן היא אזור בצפון מזרח הארץ. שטחה הוא כ-1,800 קמ"ר ויש בה נחלים רבים. היא נקראת על שם העיר גולן הנזכרת בתורה בנחלת שבט מנשה. בני ישראל כבשו אותה מידי סיחון מלך חשבון, והתיישבות היהודית באזור התקיימה גם בתקופת בית שני - ניתן למצוא שרידים של יישובים ובתי כנסת מאותה תקופה. עם הקמת המדינה נכללה רמת הגולן בשטחה של סוריה, מה שאפשר לסורים להפגז את היישובים היהודים הסמוכים לגבול ולנסות להשתלט על מקורות המים. במלחמת ששת הימים כבשה את ישראל את רמת הגולן, ומאז הוקמו בה 33 יישובים יהודים בהם חיים כ-25 אלף יהודים. בשנת 1981 הועבר בכנסת חוק רמת הגולן, שבמועל סיפח אותה למדינת ישראל.

בית הכנסת העתיק
בקצרין
(Hagit Baldar)

"תלמוד ישראלי" הינו פרויקט חינוכי, קהילתי וחברתי ששם לו למטרה להנגיש את התלמוד תוך חיזוק והעצמת הקשר לתרבות ומורשת ישראל. הפרויקט כולל: שבעה כרכים על פי סדר הדף היומי, עלונים שבועיים, עלונים ייחודיים לחגים, דף פייסבוק פעיל, ערוץ youtube פעיל הכולל סרטונים, תוכניות קיץ, ועוד. מוקדי לימוד בקהילות ובתי ספר בכל הארץ ואף בעולם.

תלמוד ישראלי - מפגישים דורות
מחברים עולמות.

דף ז': איך מקימים מצות משלוח מנות?

בפסוק "לעשות אותם (את ימי הפורים) ימי משתה ומשתה, ומשלוח מנות איש לרעהו ומתנות לאביונים", כתובות שלוש המצוות של יום הפורים.

משלוח מנות: צריך לשלוח לפחות שני דברי מאכל לחבר. מנין יודעים זאת? מפני שבפסוק זה כתוב: "משלוח מנות איש לרעהו". המילה "מנות" היא לשון רבים, כי היחיד הוא "מנה". מכאן יודעים שצריך לשלוח שתי מנות. למי? "לרעהו" - לשון יחיד. מכאן למדו, שצריך לשלוח שתי מנות לאדם אחד, ובכך מקימים את המצוה. **מתנות לאביונים:** מצות מתנות לאביונים כתובה בפסוק: "ומתנות לאביונים", כלומר, לתת שתי מתנות; מתנה - לאביון, מתנה - לאביון. **סעודת פורים:** דבר נוסף לומדים מפסוק זה. את סעודת פורים עורכים ביום ולא בלילה, כי כתוב "ימי משתה".

דף ח': קורבן נדר וקורבן נדבה

מה ההבדל בין קורבן "נדר" לבין קורבן "נדבה"? התשובה היא שזה תלוי באיזו לשון אמר האדם שהוא יביא קורבן לבית המקדש. אם ראובן מצביע על בהמה ואומר: "**בהמה זו - קורבן**", הוא באמת חייב לעשות כן. אבל, אם מתה הבהמה, או נגנבה, או שארע בה מום ואי אפשר להקריבה, אין הוא חייב להביא קורבן אחר, מפני שהוא התחייב להביא בהמה זו, ואותה כבר אי אפשר להביא. **בהמה זו נקראת "קורבן נדבה".** אבל, אם ראובן אומר: "**אני מתחייב להביא בהמה לבית המקדש**", ואינו אומר איזו בהמה, אלא מתחייב, שבהמה כל שהיא הוא יביא לבית המקדש, אזי, גם אם אחר כך נטל בהמה כדי להקריבה כקורבן ולפתע היא מתה, עליו להביא קורבן אחר, כי הוא צריך לקיים את נדרו, **שעליו להביא קורבן. קורבן זה מכונה "נדר".**

דף ט': תרגום התורה לשפה היוונית

תלמי מלך מצרים קרא לשבועים ושנים מחכמי ישראל, וכשהגיעו לארמונו, הוא ציווה להכניס את כל אחד מהם לחדר נפרד והורה להם לתרגם את התורה לשפה היוונית. מדוע הפרידים ולא הניחם בחדר אחד? מפני שחשש, שמא יסתודדו יחד ויחליטו אלה פסוקים לא לתרגם נכון, כי ירצו להסתיר אותם ממנו. אבל כשכל אחד מהם נמצא בחדר אחר, הוא יפחד לא לתרגם נכון, כי המלך יראה שהכל תרגמו נכון והוא תרגם בצורה לא נכונה ויעניש אותו. אבל הקב"ה נתן עצה בלב כל החכמים, וכולם שינו בדיוק את אותם פסוקים, כדי שהמלך לא יבין אותם. **חז"ל מספרים, שכשתורגמה התורה ליוונית, נהיה בעולם חושך למשך שלושה ימים,** כי רק כשהתורה כתובה בלשון הקודש ניתן להבין את כל חוכמתה.

דף י': המשפנות ובתי המקדש של עם ישראל

התלמוד מתאר את כל המשפנות ובתי המקדש שהיו לעם ישראל עד בית המקדש הראשון.

המשכן במדבר: בשנה השנייה אחרי שבני ישראל יצאו ממצרים, הקים משה רבנו את המשכן במדבר סיני. המשכן היה במדבר שלוש שנים, עד שנכנסו לארץ ישראל.

המשכן בגלגל: בארץ ישראל הקימו את המשכן בעיר גלגל, ושם היה ארבע עשרה שנים, עד שגמרו לכבוש את ארץ ישראל ולחלק אותה בין השבטים. משכן שילה: לאחר שגמרו לחלק את הארץ, הקימו משכן בשילה. משכן שילה

הברות

★ | מן ההסטוריה

תקיפת הכור הגרעיני בעירק

ב-7 ביוני 1981 הפציץ חיל האוויר הישראלי את הכור הגרעיני בעיראק, במבצע שנקרא מבצע אופרה או מבצע תמוז. סדאם חוסיין, נשיא עיראק, איים על ישראל ושאל להצטייד בנשק גרעיני כדי לתקוף אותה. בתגובה החליטה ישראל להפציץ את הכור הגרעיני בעיראק ולמנוע ממנה להשיג נשק כזה. ההחלטה התקבלה לאחר ניסיונות שונים לעצור את עיראק בדרכים דיפלומטיות, שנכשלו. את התקיפה ביצעו שמונה מטוסי F-16 ושישה מטוסי F-15. הפעולה הושלמה בהצלחה, הכור הגרעיני הושמד וכל המטוסים חזרו בשלום. כתוצאה מכך איבדה עיראק את יכולתה הגרעינית, מה שהוביל מאוחר יותר לתבוסתה במלחמת המפרץ.

מסלול הטיסה וביצוע התקיפה על הכור (Wikipedia),
נחמה ג מוזיקפדיה העברית

מתפללים

לפניכם אירוע שעור דיון סוער:

משפחת כהן נסעה לכמה שנים לארצות הברית, במסגרת העבודה של אבי המשפחה. כשהגיעו לארצות הברית, ולפני ההליכה לבתי הספר ביקשו ארבעת ילדי משפחת כהן, בגילאי 11 עד 18, מהוריהם, להשתמש שם בשמות אמריקאיים, ולא בשמות הישראליים שלהם. הם טענו שכך יקל עליהם להשתלב בחברה. יעקב ביקש שיקראו לו ג'קי, יוסף ביקש שיקראו לו ג'ו, שושנה ביקשה שיקראו לה רוזלין, ודבורה ביקשה שיקראו לה דבי. בקשתם עוררה דיון סוער במשפחה המורחבת.

מצד שני:

חלק מבני המשפחה טענו שהשמות הם חלק מהזהות היהודית שלהם. זה שהם נמצאים כרגע בארצות הברית, זו לא סיבה לוותר על השמות, הם בהחלט יכולים להתגאות בשמות שלהם, וזה לא יהווה מכשול אמיתי להשתלבות בחברה. יש חשיבות לשמור על השמות המקוריים.

מצד אחד:

חלק מבני המשפחה טענו שאם זה יעזור להם להשתלב בחברה האמריקאית מסביב, אז אין בעיה שבתקופת השליחות יקראו להם בשמות האמריקאיים ולא הישראליים. זה רק עניין טכני של נוחות.

וא...?
עֲתֶכֶם?

אם גם אתם נתקלתם בדילמה והתמלפלתם עליה אתם מוזמנים לשחק אותנו ואולי היא תתפרסם אצלנו בעלון. ניתן לשלוח למייל talmudisraeli@medison.co.il תחת הנושא "דילמה" עם שם משפחה ועיר מגורים

רוצים להצטרף למאות אלפי לומדי הדף היומי?

להיות ממובילי לימוד הורים וילדים בקהילתכם או להעביר

שיעור שבועי עם חומר איכותי?

יש לנו פתרון בשבילכם! 'התלמוד הישראלי' - סוגיות מהדף היומי בעברית פשוטה להבנה, שאפשר ללמוד עם הילדים. כל קהילה שתצטרף, תקבל את העלון השבועי עפ"י הכמות הנצרכת בקהילתה בחינם עד פתח הבית! לרישום סרקו את הקוד.

חמד של מושג

מינהל החינוך הדתי
הפיקוח על הוראת תלמוד ותושבע"פ

שד"ר - שלוחא דרבנן

שד"ר, או שלוחא דרבנן, הוא כינויים של יהודים שיצאו לגייס תרומות כספיות בארצות הגולה לטובת תושבי ארץ ישראל. מוסד זה החל כבר בעת העתיקה, ובזכותו התאפשר קיומם של היהודים בארץ. בין השד"רים היו תלמידי חכמים ידועים, כמו החיד"א, ר' יעקב מאיר ור' שמואל סלנט.

3760
בריאת
העולם

1948
אבן
אברהם

2238
בני
במצרים

2448
אפרים
ומנשה

2448
יצאת
מצרים

2883
מתן
תורה

2934
דוד
המלך

3340
חננו
בבית

3408
חננו
בבית

3728
חלל
הזקן

3828
חורבן
ביהמ"ק ה-2

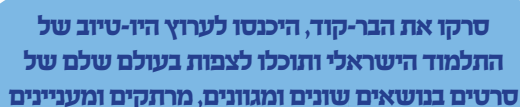
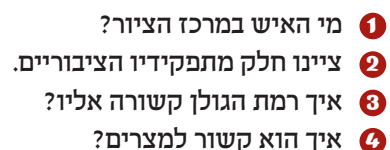
3880
רבי
עקיבא

3930
רבי יהודה
הנשיא

4260
התלמוד
התנאי

1. ראש הממשלה השישי של ישראל.
2. היה מפקד האצ"ל ומייסד תנועת החירות.
3. היה ראש הממשלה הראשון מטעם הליכוד.
4. חתם על הסכם השלום עם מצרים.
5. יזם את תקיפת הכור הגרעיני בעירק ואת מבצע שלום הגליל.
6. יזם את חוק החלת הריבונות הישראלית על רמת הגולן.

אנחנו יחד

סדר מועד | מסכת מגילה, דפים י' - י"ג

בבנה מקירות אבנים, אך לא היה לו גג אבנים אלא פרסו מלמעלה את היריעות שעשה משה רבנו למשכן שבמדבר. **משכן שילה היה קים שלוש מאות ששים ותשע שנים, עד שנחרב בעזנות בני ישראל.**
משכן נוסף: אחר כך הקימו משכן נוסף בעיר נוב, ממנה הוא עבר לגבעון. משכן זה היה קים חמישים ושבע שנים, עד ימי שלמה המלך.
בית המקדש הראשון: אחר כך הקים שלמה המלך את בית המקדש הראשון בעיר ירושלים. **היה זה ארבע מאות ושמנים שנה אחרי יציאת מצרים.**

דף י"א: הקב"ה הוא לבני ישראל

בפרשת בחוקותי (ויקרא) אומרת התורה, שאם עם ישראל יחטאו ויעברו עברות - ישלחו עליהם הגזים או שיצאו לגלות. התורה כותבת, שגם אז הקב"ה ישלח שליחים לשמור על עם ישראל. כך מספר התלמוד, שכשהיו בני ישראל בגלות בבל, שלח הקב"ה את דניאל, חנניה, מישאל ועזריה, שהיו חשובים אצל המלך נבוכדנאצר, ולכן המלך היטיב עם היהודים. בימי אחשורוש והמן הרשע, שלח הקב"ה את מרדכי הצדיק ואת אסתר המלכה, ובזכותם ניצלו היהודים. בימי מלכות יון, הקב"ה שלח את שמעון הצדיק ואת חשמונאי ובניו שניצחו את היוונים ועל ידם נעשה נס חנוכה. אחרי חורבן בית המקדש השני שלטו הפרסים על עם ישראל. באותה תקופה, העמיד הקב"ה את "רבי", הלא הוא רבי יהודה הנשיא מסדר המשנה, ואת חכמי הדורות, שפעלו בחצר המלכות, שלא יגזרו גזרות רעות על עם ישראל.

דף י"ב: מדוע ארע נס פורים?

במגילת אסתר נאמר, כי נגזרה גזרה נוראה על עם ישראל, שיהרגו בידי המן הרשע, אך הקב"ה ריחם על בני ישראל ועשה להם נס גדול. שאלו התלמידים את רבי שמעון בר יוחאי: "מדוע בכלל נגזרה גזרה כה קשה על עם ישראל?". אמר להם רבי שמעון בר יוחאי: "אמרו אתם". השיבו התלמידים: "מפני שיהודים השתתפו בסעודה שערך המלך אחשורוש". שאל רבי שמעון בר יוחאי: "רק היהודים שגרו בעיר שושן השתתפו בסעודה, למה לגזור על כל היהודים?". והוא הסביר: "מפני שבתקופת המלך נבוכדנאצר הרשע, השתחוו יהודים לפסל, כי הם פחדו שהמלך יהרוג אותם, ולכן נגזרה הגזרה, כי אסור להשתחוות לפסל". התפללו התלמידים ושאלו: "אז מדוע הקב"ה לבסוף עשה להם נס?". השיב רבי שמעון בר יוחאי: "כמו שהיהודים שהשתחוו לפסל, לא התכוננו לעבוד עבודה זרה באמת, הם השתחוו רק כי פחדו מהמלך, כך הקב"ה "כאילו" עשה גזרה רעה, אבל למעשה היא לא התקיימה.

דף י"ג: צדקותה של רחל אמנו

כשהגיע יעקב אבינו לחרן, ביקש להתחתן עם רחל אמנו, ורחל אמרה לו: "היזהר מאבי לבן, שרמאי הוא, ובסוף יתן לך את אחותי לאה". כדי שלבן לא יחליף ביניהן, סיכמו יעקב ורחל סימנים מיוחדים, וכשתגיע החתונה רחל תאמר ליעקב את הסימנים וכן הוא ידע שהיא רחל ולא לאה. ובאמת לבן החליף את רחל בלאה, ורחל החלה להצטרף, שעוד מעט אחותה לאה תתביש כל כך, כשיעקב ישאל אותה מה הסימנים, והיא לא תדע מה לענות לו. רחל ריחמה עליה כל כך, עד שהלכה וגילתה ללאה את הסימן. היא הסכימה לוותר ולא להתחתן עם יעקב אבינו. העיקר שלא תתביש אחותה. חז"ל אומרים, שבזכות המעשה האציל של רחל אמנו, הבטיח לה הקב"ה שהוא יבאל את בניה, את עם ישראל, אחרי שהם יהיו בגלות. על כך נאמרו הפסוקים המפורסמים (ירמיהו): "קול ברמה נשמע, נהי בכי תמרורים. רחל מבכה על בניה. מאנה להנחם על בניה, כי איננו". רחל בוכה על הבנים שהלכו לגלות, והקב"ה עונה לה: "כה אמר ה', מנעי קולך מבכי ועיניך מדמעה, כי יש שחר לבעתה, נאם ה', וישבו מארץ אויב, בזכות פעולת החסד שעשית, אשיב את בניה לארץ ישראל."

דבר תורה

כשהתורה מפרטת את כל שבעים הנפשות שירדו למצרים היא מסיימת ואומרת: "ויוסף היה במצרים".

והלוא הדבר ברור הוא, הרי יוסף היה שם הרבה לפני שכל בני יעקב ירדו לשם. מה התורה רוצה ללמדנו במילים אלו? אומר רש"י: "להודיעך צדקתו של יוסף. הוא יוסף הרועה צאן אחיו. הוא יוסף שהיה במצרים ונעשה מלך ועומד בצדקתו". הגדולה האמתית בה נמדד האדם היא האם הוא נשאר נאמן לערכיו, לאמונתו ולדעותיו, בכל מקום בו הוא נמצא ומול כל חברה אליה הוא משתייך.
יוסף היה יוסף ונשאר יוסף בכל מקום. אותו יוסף כפי שהיה כשנזרק לבור הוא היוסף שהופיע כיושב על ראש כיסא המלכות במצרים, וזו גדולתו - שתמיד הוא נשאר אותו אדם: "ויוסף - היה במצרים".

חידה!

למדנו על תרגום התורה ליוונית. הרבה מילים ביוונית נכנסו לשפה העברית. נסו לזהות ולהקיף את המילים שמקורן ביוונית מתוך הרשימה הבאה:

שעון, סנהדרין, מרכבה, אוכלוסייה, מסתורין, גלידה, מסילה, פטרוזיליה, שרפוך, פרקליט, משטרה, מעטפה, סנדל, אנדרטה, משרד.

(מגזין לילדים - טלמאד)
 חידה! חידה! חידה! חידה! חידה!
 חידה! חידה! חידה! חידה! חידה!

שאלות חשובות

1. מה קרה כשתרגמו את התורה ליוונית?
2. היכן עמד המשכן הכי הרבה זמן?
3. מדוע נגזרה גזירת המן על היהודים?

בין הפותרים נכונה תיער הגרלה שבועית* והזוכה בה יזכה בפרס איכות. את התשובות יש לשלוח עד יום רביעי שלאחר השבת של אותו עולן עד השעה 14:00, למייל talmudhagrala@medison.co.il יש לציין את מס' העולן עליו אתם עונים. *בפיקוח רואה חשבון

